

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów i skrótowców	9
WPROWADZENIE	11
ROZDZIAŁ I.	
KONTROWERSJE WOKÓŁ INSTYTUCJI MAŁŻEŃSTWA	19
§ 1. Uwagi ogólne	19
§ 2. „Tradycyjny” model małżeństwa	20
§ 3. Wpływ przemian społecznych przełomu XX i XXI w. na wizję małżeństwa ..	31
§ 4. Próby legalnej redefinicji małżeństwa	41
§ 5. Charakter prawny małżeństwa – umowa / kontrakt czy szczególna instytucja prawa rodzinnego?	49
1. Małżeństwo jako szczególnego rodzaju instytucja prawna	49
2. Małżeństwo jako kontrakt	51
§ 6. Przyszłość małżeństwa	53
1. Modernizacja małżeństwa	53
2. Likwidacja małżeństwa	57
3. Konserwacja małżeństwa	61
§ 7. Definicja małżeństwa w polskim prawie	62
§ 8. Podsumowanie	67
ROZDZIAŁ II.	
PRAWO DO ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA I ZAŁOŻENIA RODZINY	73
§ 1. Prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny w aktach międzynarodo- wych praw człowieka	73
1. Prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny w wiążących doku- mentach Organizacji Narodów Zjednoczonych i Rady Europy	73
2. Prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny w Karcie praw podstawowych	80
3. Zasady wykładni postanowień konwencji międzynarodowych	88
4. Dopuszczalne ograniczenia prawa do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny w świetle regulacji międzynarodowych	92
§ 2. Prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny w prawie polskim	96
§ 3. Podsumowanie	104

ROZDZIAŁ III.

HETEROSEKSUALNOŚĆ MAŁŻEŃSTWA 106

§ 1. Heteroseksualność jako cecha charakterystyczna związku małżeńskiego ... 106

§ 2. Heteroseksualność małżeństwa w świetle międzynarodowych praw człowieka oraz w regulacjach wybranych państw europejskich 109

§ 3. „Małżeństwo” między osobami tej samej płci w świetle orzecznictwa ETPCz oraz TSUE 114

§ 4. Heteroseksualność małżeństwa a zagadnienie tzw. zmiany płci 124

1. Uwagi ogólne 124

2. Zawarcie małżeństwa przez osobę po tzw. zmianie płci w świetle orzecznictwa ETPCz i TSUE 132

3. Tzw. zmiana płci w czasie trwania małżeństwa w świetle orzecznictwa ETPCz 136

§ 5. Heteroseksualny charakter małżeństwa w świetle prawa polskiego 139

1. Artykuł 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej 139

2. Heteroseksualność małżeństwa w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym .. 153

3. „Małżeństwa” homoseksualne zawarte i zawierane za granicą w świetle zasady heteroseksualności małżeństwa 157

3.1. Rejestracja „małżeństwa” homoseksualnego zawartego za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego 158

3.2. Transkrypcja zagranicznego aktu „małżeństwa” homoseksualnego .. 158

3.3. Zaświadczenie o możliwości zawarcia związku małżeńskiego za granicą 159

3.4. Zaświadczenie o stanie cywilnym 161

4. Heteroseksualność małżeństwa a tzw. zmiana płci w świetle prawa polskiego 163

4.1. Stanowisko polskiej judykatury w odniesieniu do tzw. zmiany płci .. 164

4.2. Stanowisko polskiej doktryny w odniesieniu do możliwości dokonania tzw. zmiany płci 171

4.3. Możliwość zawarcia małżeństwa po tzw. zmianie płci 181

4.4. Tzw. zmiana płci w czasie trwania małżeństwa 187

4.5. Procedura uzgodnienia płci w poselskim projekcie ustawy z 2013 r. 192

§ 6. Podsumowanie 194

ROZDZIAŁ IV.

MONOGAMICZNOŚĆ MAŁŻEŃSTWA 198

§ 1. Monogamiczność jako cecha charakterystyczna związku małżeńskiego 198

§ 2. Monogamiczność małżeństwa w świetle standardów międzynarodowych .. 204

§ 3. Monogamiczność małżeństwa w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka 208

§ 4. Monogamiczność w regulacjach krajowych państw europejskich 210

§ 5. Wpływ ponowoczesnych zjawisk społecznych na zasadę monogamiczności małżeństwa	213
1. Poliamoria – ponowoczesna alternatywa dla monogamii	213
2. Sologamia – sposób na samorealizację w indywidualistycznym świecie ..	218
§ 6. Zasada monogamiczności małżeństwa w prawie polskim	219
1. Podstawy prawne zasady monogamiczności małżeństwa	219
2. Monogamiczność małżeństwa jako przesłanka jego powstania	222
3. Pozostawanie w związku małżeńskim jako okoliczność uniemożliwiająca zawarcie małżeństwa	222
3.1. Uwagi ogólne	222
3.2. Przeszkoda pozostawania w związku małżeńskim w przypadku małżeństwa zawieranego przed duchownym	224
4. Ochrona prawna drugiego małżeństwa (bigamicznego)	236
4.1. Konvalidacja małżeństwa bigamicznego	236
4.2. Zawarcie nowego małżeństwa w przypadku uznania poprzedniego małżonka za zmarłego	237
4.3. Środki procesowe chroniące kolejne małżeństwo	239
5. Monogamiczność małżeństwa w świetle prawa karnego	242
6. Monogamiczność małżeństwa a czynnik międzynarodowy w procedurze zawierania małżeństwa	246
6.1. Monogamiczność małżeństwa a małżeństwo zawierane w Polsce przez cudzoziemca	246
6.2. Związek zawarty za granicą	248
6.3. Uznawalność obcych wyroków mających wpływ na istnienie małżeństwa	253
7. Przykłady naruszenia zasady monogamiczności małżeństwa występujące w praktyce	255
8. Monogamia faktyczna – obowiązek wierności	256
8.1. Uwagi ogólne	256
8.2. Pojęcie wierności	258
8.3. Charakter prawny obowiązku wierności	261
8.3.1. Wierność bezwzględnie obowiązująca	261
8.3.2. Względny charakter uprawnienia wynikającego z obowiązku wierności	265
8.3.3. Brak ekwiwalentności	268
8.3.4. Brak sankcji i nieegzekwowalność obowiązku wierności	270
8.4. Obowiązek wierności po orzeczeniu separacji	274
§ 7. Podsumowanie	276
ZAKOŃCZENIE	278
BIBLIOGRAFIA	284